

Proper Conduct During Sefirah in Halacha and Hashkafa

ויקרא פרק ט"ז

(א) וַיְדַבֵּר ד' אֱלֹהֵי מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ד' וַיִּמְתּוּ: (ב) וַיֹּאמֶר ד' אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל־אֶהֱרֹן אָחִיךָ וְאֶל־יָבָא בְכָל־עַתָּה אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לְפָרֹכֶת אֶל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶן וְלֹא יָמוּת כִּי בְעֵינָי אֶרְאֶה עַל־הַכַּפֹּרֶת:

רמב"ן שם

(א) טעם אחרי מות שני בני אהרן – כי מיד כאשר מתו בניו הזהיר את אהרן מן היין ומן השכר שלא ימות (ויקרא י"ח-ט'), ואמר עוד למשה שיזהיר אותו שלא ימות בקרבתו לפני י"י.

רשב"ם שם

אחרי מות – הזהיר את אהרן שלא ימות כבניו על ביאת מקדש שלא כדת.

ליקוטי מוהר"ן תורה מא

נמצא ע"י ריקודין, ששותה יין המשמח, שהם שורש הגבורות שבבינה. ונמשכין למטה בתוך הרגלין, היינו שמרקד, בזה מגרש החיצונים משם, וזאת התלהבות של הריקוד, והוא אשה ריח ניחוח לה' (במדבר כ"ח). אבל מי שמרקד בהתלהבות היצר, זה נקרא חטא של נדב ואביהוא, שכתוב בהם (ויקרא י') ויקריבו אש זרה. נדב ואביהו, הם נו"ה. והתלהבות שבקדושה, נקרא יין המשמח, שע"י נמתקים הבכורות. ואש זרה, נקרא יין המשכר, התלהבות היצר. ושם יש ח"ו אחיזה להחיצונים, אשר לא צוה אותם:

מסכת יבמות ס"ב:

רבי עקיבא אומר למד תורה בילדותו ילמוד תורה בזקנותו היו לו תלמידים בילדותו יהיו לו תלמידים בזקנותו שנאמר בבקר זרע את זרעך וגו' אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטופרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה. והיה העולם שמים עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע והם הם העמידו תורה אותה שעה. תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת אמר רב חמא בר אבא ואיתימא רבי חייא בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא אמר רב נחמן אספירה.

מהרש"א חידושי אגדות יבמות שם

מפני שלא נהגו כבוד זה לזה כו' ולא חש כ"א מהם על כבוד תורה של חברו דאין כבוד אלא תורה ולכך מתו במדה זו כי היא חייך גו' ואמרו שמתו במיתת אסכרה דאפשר דכ"א דיבר לשון הרע והיה מספר בגנות חברו וסימן ללשון הרע אסכרה כדאמרינן פרק ב"מ ואמר שמתו בין פסח לעצרת להורות שמתו בהשגחה כי הוא הזמן ממוצע לבריאות וקרוב לרפואה כדאמרינן בשבת כל שקייני טבא בין דיבחה לעצרתא וק"ל:

טור אורח חיים תצ"ג:

(א) נוהגין בכל המקומות שלא לישא אשה בין פסח לעצרת והטעם שלא להרבות בשמחה שבאותו זמן מתו תלמידי ר"ע, וכתב הר"י גיאת דוקא נישואין שהוא עיקר שמחה אבל לארס ולקדש שפיר דמי

ונישואין נמי מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו אבל אם בא לעשות בתחלה אין מורין לו לעשות כך וכזה הורח הגאונים'.

שולחן ערוך אורח חיים תצ"ג:א'

נוהגים שלא לשא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג לעמר, מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא; אבל לארס ולקדש, שפיר דמי, ונישואין נמי, מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו.
{הגה: מיהו מל"ג בעמר ואילך הכל שרי (אבודרהם ובית יוסף ומנהגים).}

משנה ברורה שם

(ב) מפני שבאותו זמן וכו' – ר"ל ואין ראוי להרבות בשמחה [טור]. ומ"מ אם נזדמן לו איזה ענין שצריך לברך עליו שהחיינו יברך:
 (ג) שפיר דמי – שמא יקדמנו אחר. ומותר לעשות ג"כ סעודת אירוסין ועכשיו שאין מקדשין אלא בשעת נישואין מ"מ מותר לעשות שידוכין ולעשות סעודה אבל לעשות ריקודין ומחולות נהגו איסור וכ"ש בשאר ריקודין ומחולות של רשות בודאי יש לזהר:

ערוך השולחן אורח חיים תצ"ג

(א)

אלו הימים שבין פסח לעצרת, מוחזק אצל כל ישראל זה שנות מאות רבות לימי דין וימי אבל, מפני שבזמן הקצר הזה מתו שנים עשר אלף זוגות תלמידי חכמים תלמידי רבי עקיבא, כדאיתא ביבמות (סב ב), וכולם מתו במיתת אסכרא (שם). ועוד: ראינו שעיקרי ימי הגזירות בשנות מאות שעברו בצרפת ואשכנז הוו בימים אלו, כמבואר מהפיוטים שעשו קדמונינו על שבתות אלו שבין פסח לעצרת. והם מלאים קינים והגה והי. ויש עוד טעמים על ימים אלו שהם ימי דין (עיין ח"י סעיף קטן ג).

(ב)

ולפיכך נהגו כל ישראל מימות הגאונים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת. ולא חילקו בין נישואין דמצוה, כגון מי שלא קיים עדיין פריה ורביה, אם לאו. ואף על גב דבאבלות גמורה יש חילוקים, מכל מקום בכאן החמירו על עצמן. ומכל מקום מי שקפץ וכנס – אין עונשין אותו, כיון שעשה מצוה. וכל שכן כשראה שיכול השידוך להתבטל. אבל לארס ולקדש – שפיר דמי. וכן אצלנו לעשות שידוכים ולכתוב תנאים – מותר, שמא יקדמנו אחר. ומותר לעשות סעודה, אך לא בריקודין ומחולות. וכל שכן שאסור לזמר בכלי זמר. וכן סעודת הרשות מותר, כמו סעודות מריעות, ובלבד בלא ריקודין ומחולות.

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן כא

ד' שמיעת קול זמר בבין המצרים ואכילת בשר בט' הימים במלווה מלכה ולקטנים בע"ש לאחר חצות ובדבר לשמוע מוסיקא בימי ספירה וימי בין המצרים הנה כתבתי בתשובה ונדפסה באג"מ ח"א דאו"ח סימן קס"ו שהארכתי באיסור זמרה בזה"ז בסוף התשובה ובימי ספירה יש לאסור בזמרה דמנא אף להמתירין עיי"ש ופשוט שה"ה שאסור אף בימי בין המצרים, ויש להחמיר גם לקטנים שהגיעו לחינוך מאחר שאבלות דרבים הוא.

הליכות שלמה ספירת העומר פרק יא אות יד

יש להמנע בימים אלה מכל שירה המעוררת לריקודי ומחול, אבל שירה המרוממת את האדם אך אינה מביאתו לריקוד ומחול מותרת

שם הע' 54

ומ"מ הוסיף רבנו דאין לנהוג היתר בזה בשופי, דסו"ס נהגו במיעוט שמחה בימים אלו, ורק כשקיימת סיבה לכך יש להתיר. ופעם הורה להתיר נגינה בכלי פסנתר בבית חולנית כדי לחזק רוחה, בהטעימו אטו גרע מחטטין שהתירו לסוך ראשו מפניהם מפני שאין זה לשם תענוג. (ראה סי' בין תקנ"ד סט"ו), וה"נ הרי אין המטרה לשמוח אלא להקל מעליה הפחד

שאלין ודורשין חלק ד סימן לז (הרב אליהו שלזינגר)

עכ"פ מבואר להדיא דבל מה שאסרו הוא ריקודין ומחולות והיינו כענין שאמרו רבותינו ז"ל כיצד מרקדין לפני הכלה וריקודין הוא אפילו בעצמו בלבד ומחולות היינו עם אחרים ולאחר זמן אמרו לי שכן שמעו גם מפי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל אבל לשמוע נגינה וכ"ש נגינה של רגש דאפילו אינה יכולה להביא לידי ריקודין ומחולות פשיטא דשרי

ובפרט בימינו שרגילים לשמוע בכל השנה זמירות שירות ותשבחות וכל אדם יש לו בביתו מכשירי הקלטה וקלטות לרוב, ואין הדברים משמחים כל כך כמו בשנים שעברו שלא היו רגילים בכל אלו. וגם לרבים זה נחשב להם כרפואת הנפש לשמוע זמירות ופסוקים עם כלי זמר, והדבר מציל אותם מדכאון. מחשבות רעות וזרות, ומקיימים מאמר קדושים "מצוה גדולה להיות בשמחה" גם בימי הספירה שעכ"פ איננו מראים את השמחה בחוץ, אבל בפנימיות יש להיות שמח, כי העצבות מביאה את האדם לידי חטאים ומרעין בישינ.

ובפרט כאשר שומעים זמרה של רגש וערגה לקוב"ה שלא רק שאין הדבר מביא לידי ריקודין ומחולות אלא אדרבה, עוד מביא את האדם לידי תשובה ומעשים טובים וכמו שאמרו רז"ל שעולם הזמרה שבעולם האמת נמצא ליד עולם התשובה, כי לפעמים - רבים באים לידי הרהורי תשובה דוקא ע"י זמרה של ערגה וכיסופין לבורא עולם וכמש"כ "אנעים זמירות ושירים אערוג כי אליך נפשי תערוג."

Koolulam.com

Koolulam is a social musical initiative aimed at empowering communities and strengthening the fabric of society. Through collaborative creative experiences, we bring together people of different backgrounds, cultures, faiths and geographies. Since our formation, we have shown how we can harness the power of musical harmony, and use it to inspire harmony in humanity. Hundreds of thousands of people have already joined the movement to create social change through musical cooperation.

שולחן ערוך אורח חיים תצ"ג:

נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעמר, שאומרים שאז פסקו מלמות, ואין להסתפר עד יום ל"ד בבקר אלא אם כן חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת. **הגה:** ובמדינות אלו אין נוהגין כדברי, אלא מסתפרין ביום ל"ג ומרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון (מהרי"ל ומנהגים). ואין להסתפר עד ל"ג בעצמו ולא מבערב (מהרי"ל). מיהו אם חל ביום ראשון, נוהגין להסתפר ביום ו' לכבוד שבת (מהרי"ו). מי שהוא בעל ברית או מל בנו, מתר להסתפר בספיכה לכבוד המילה (הגהות מנהגים).

ביאור הלכה שם

נוהגים שלא להסתפר וכו' – ומ"מ אותן המותרין להסתפר בחוה"מ כבסימן תקל"א י"ל דגם בספירה שרי דלא עדיף מחוה"מ [פמ"ג]:

נפש הרב עמ' קפט-קצ

לאילו שמגלחים בכל יום, נראה פשוט דמותר להם להתגלח אף בחולו של מועד, דבגמ' (מו"ק י"ד.) מבואר דכללא דמתני' הוא, דכל היכא דאיכא אונסא, ומוכחא מילתא לכו"ע שאנוס היה, דאז מותר לגלח, ודבר זה כו"ע ידעי, שא"א לגלח (בעיו"ט) את השערות שעדיין לא גדלו. ונראה להוסיף עוד ולומר, שבכל המקרים האלו שיש היתר תגלחת בחולו של מועד, דמצוה וחובה נמי איכא לגלח כדי שלא יהיה מנוול בחולו של מועד, ולא יכנס ליו"ט אחרון במצב של ניוול.

נפש הרב עמ' קצא

באבלות דספירה: רבנו הסביר שמנהג האבלות מי"ז בתמוז ואילך הוא בבחינת אבלות של י"ב חודש [וכמו כן בימי הספירה], ובשבוע שחל בו ט"ב (ולפי מנהג הרמ"א מר"ח ועד התענית) - הוי בבחינת שלשים, ובט"ב גופו - נוהגים כל דיני שבעה ועפ"י הבנה זו היה סבור שמותר להתגלח בימי הספירה לאילו המתגלחים בכל יום, וכן מי"ז בתמוז עד ר"ח אב שמאחר שדין זמנים אלו שוה לאבלות של י"ב חודש, ובי"ב חודש כבר נהגו העולם כדעת הפוסקים הסוברים דהנהוג להתגלח בכל יום וממתין קצת מלהתגלח - דזה כבר מיקרי שיעור גערה. ורק מר"ח אב עד לאחר התענית שדינו כאבלות שלשים להתיר לאסור להתגלח

Rav Schachter, in YU, told us to shave for Shabbos

שולחן ערוך אורח חיים תצ"ב:א'

יֵשׁ נוֹהֲגִים לְהִתְעַנּוֹת שְׁנֵי וְחֲמִישֵׁי וְשְׁנֵי אַחֵר הַפֶּסַח, וְכֵן אַחֵר חַג הַסֻּכּוֹת; וּמִמֵּתִינִים עַד שְׁיַעֲבֹר כָּל חֹדֶשׁ נִסָּן וְתִשְׂרִי, וְאֵז מִתְעַנִּים.
{הגה: מִיַּד שְׁנֵי וְחֲמִישֵׁי וְשְׁנֵי שְׁאֵפְשֵׁר לְהִתְעַנּוֹת (דְּבַרֵּי עֲצֻמוֹ). וּבְאִשְׁכַּנְז וְצִרְפַּת נִהְגוּ לְהִתְעַנּוֹת, וְעוֹשִׂין אוֹתוֹ כְּמוֹ תַעֲנִית צְבוּר לְקִרוֹת נִחַל (טור).}

משנה ברורה שם

(א) שני וחמישי וכו' – שחוששין שמא מתוך משתה ושמחה באו לידי עבירה כמו שמצינו באיוב שהביא קרבנות והתענית במקום קרבן אבל בעצרת דאינו אלא יום אחד אין חוששין:

מסכת יבמות ס"ב:

תַּנּוּ רַבֵּן הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוֹפוֹ וְהַמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוֹפוֹ וְהַמְדַּרְיָהּ בְּנֵיוֹ וּבְנֹתָיו בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל וְהַמְשִׂיאֵן סְמוּךְ לְפִירְקוֹן עָלָיו הַכְּתוּב אוֹמֵר וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אָהֶלְךָ

Am Mordechai Hagadah, (Rav Willig) pg. 21

While a person cannot be expected to love every Jew as he loves himself, he must love and honor his chavrusa as himself in all ways and at all times, and not only while sharing Torah knowledge. Otherwise, the relationship is not a truly spiritual one, and its members are worthy of punishment for not internalizing the spirituality of Torah....

A man's relationship with his wife must be a spiritual one that reflects the ideals of Torah, and, as such, requires that he love her as himself, and honor her even more than himself.

Perhaps the idea behind Behab is like Rav Willig's point. Over Pesach, we sinned by taking for granted those closest to us. Families spend a lot of time together on Yom Tov. They get on each other's nerves and end up needing space. Like the students of Rebbi Akiva, we did not properly honor those who are closest to us. Our wives are our spiritual partners who must be treated with the utmost respect. Our parents and children are our partners in carrying on the mesorah. We must honor our family as one honors his chavrusa. A family eating the Korban Pesach together is literally a chaburah, a group of people helping one another grow in their relationship with Hashem.